

Verksamhetshandbok

Kapitel 10. Övergångsregler

Version: 28 september 2016

Det här dokumentet beskriver de övergångsregler som gäller mellan det gamla licenssystemet och det nya som träder i kraft 1 maj 2015. Det ger en sammanfattning av de förändringar som sker med licensgrader och behörigheter, och förtydligar hur detta påverkar kunskapsbehovet i utbildning och examination.

När denna version av övergångsreglerna skrivs är samtliga utbildningsmanualer klara och publicerade. Manualerna är checklistor och fördjupade måldokument med i vissa fall kompletterande kunskapsinnehåll, var varje enskild licens och behörighet inom SSFF. Inga utbildningsmanualer med publiceringsdatum före 2016 får längre användas.

Det kommer inte att utfärdas några kompetensbevis med ”halva” behörigheter för de piloter som befinner sig i gränslandet mellan en gammal och ny version av en licensgrad eller behörighet. Det kommer alltså inte framgå av licensbrickan exakt vilka befogenheter piloten har. Det är istället den enskilde piloten som ansvarar för att flyga på ett sätt som är förenligt med genomgången utbildning, utifrån de grundregler som beskrivs i detta dokument, och instruktörens ansvar att i utbildningssituationen ge eleven de kunskaper som räcker för en komplett licens/behörighet enligt det nya systemet.

Det innebär som konkret exempel att nya licensgraderna Student och Pilot 1 ger utökade möjligheter att flyga termik och distans, men bara under förutsättning att piloten är redo, dvs. fått relevant utbildning och uppnått de något höjda inträdeskraven för licensgraden enligt nya systemet. Om det senare inte är fallet flyger man tills vidare enligt de gamla reglerna.

Student

Den enda nyheten i licenssystemet som fortfarande väntar på godkännande från Transportstyrelsen är den sänkta instegsåldern för nybörjare. SSFF vill ha 13 år som inträdeskrav och 14 år för utfärdande av kompetensbevis Student, men den överliggande regeln i LFS 2007:14 säger 15 respektive 16 år, och det kan ta tid innan den ändras. Därför gäller fortfarande 15 år som inträdeskrav för nybörjarkurs och 16 år för utfärdande av kompetensbevis. Dispens kan sökas i det enskilda fallet.

I övrigt gäller för licensgrad Student att det inte uttalat är otillåtet att flyga i termiska förhållanden. Det talas i de nya reglerna om ”...lugna förhållanden och miljöer...”. Det betyder att nybörjare i grundutbildningen ska lära sig vad termik är och hur man agerar i lätta termiska förhållanden.

Pilot 1

Pilot 1 ger nu befogenhet att ”flyga termik och distans i lugna förhållanden och miljöer i sällskap av erfaren pilot”.

Pilot 1-utbildningen som formellt var endast en examination i gamla systemet, ska därför nu innehålla en teoriutbildning motsvarande den gamla termikbehörigheten (som avskaffats. Innehållet i den nya Pilot 1-kursen framgår av den nya utbildningsmanualen.

En pilot med Pilot 1-licens enligt gamla systemet är Pilot 1 i det nya systemet under förutsättning att piloten

1. har genomgått teoriutbildning motsvarande den gamla behörigheten Termik, och

2. har uppnått flygerfarenhet enligt inträdeskraven för nya Pilot 1, alltså 50 höjd- eller hangflyg och 10 timmars flygtid.

Piloter som ännu ej uppnått dessa två förutsättningar flyger enligt de gamla reglerna för Pilot 1. Det går bra att ”uppgradera” sin gamla Pilot 1-licens med hjälp av en kurs i termikteori enligt ovan om man saknar denna.

Pilot 2

Den stora nyheten med Pilot 2 är att man, under vissa förutsättningar, kan få saknade behörigheter ”på köpet” vid godkänd P2-kurs. Förutsättningarna är följande:

1. Pilot 1 med behörighet Berg får Hang och Vinsch,
2. Pilot 1 med behörighet Hang och Vinsch får Berg,
3. Pilot 1 med endast behörighet Hang eller Vinsch måste genomgå komplett kurs för saknad behörighet.

Det är instruktören som bedömer om elevens förkunskaper räcker för att utfärda de saknade behörigheterna. I teoriutbildningen ska vid behov ingå kompletterande moment som täcker de saknade behörigheterna.

Mer info finns i den nya utbildningsmanualen.

Observera de höjda inträdeskraven: 100 höjd- eller hangflyg och 60 timmar.

Utbildningsassistent

Behörigheten Utbildningsassistent gäller nu på allvar. Det betyder att behörigheten krävs för att ta aktiv del i skärmflygutbildning, både för instruktion av flygande elever och för att som tandempilot ge provlektioner. Instruktörs närvaro krävs i bägge fallen.

Vägen till behörigheten kan gärna ske som ett mentorskap hos en instruktör. Det finns ännu ingen utbildning för Utbildningsassistent som ”är godkänd av SSFF”, men det kan komma rekommendationer om detta framöver. Det finns till exempel utbildningar inom SISU Idrottsutbildarna som är lämpliga. Den instruktör som förordnar Utbildningsassistent ansvarar för att eleven tillgodogör sig grundläggande kunskaper i pedagogik och i övrigt är lämplig.

För utbildningsassistenter enligt gamla systemet erfordras att villkor för påbörjad utbildning och utfärdande av kompetensbevis för Utbildningsassistent enligt nya systemet är uppfyllda för att fortsätta inneha komplett behörighet. Man ska alltså bland annat ha gjort säkerhetskurs och varit tandempilot (Tandem 2 i gamla systemet) i 12 månader. Om endast det senare saknas, gäller att man fortsatt innehar behörighet Utbildningsassistent med begränsningen att man innan villkoret är uppfyllt ej får ge provlektion i tandemskärm.

Berg, Vinsch, Hang

Som tidigare nämnt gäller för licensgrad Student att det inte uttalat är otillåtet att flyga i termiska förhållanden. Det betyder att nybörjare i grundutbildningen ska lära sig vad termik är och hur man agerar i lätta termiska förhållanden. Det här bör återkomma i kurserna för behörighet Berg och Vinsch, även då eleverna har licensgrad Student. Att ta ned höjd genom att ”dra öron” ska ingå som ett praktiskt moment.

Tandem

Egentligen är enda stora skillnaden att utbildningen kan påbörjas mycket tidigare, redan som Pilot 1. Kravet för utfärdande av kompetensbevis överensstämmer med gamla Tandem 2, och behörigheten Tandem 1 försvinner. Men de flyg med andra piloter som ska genomföras innan kompetensbevis utfärdas kan, även om ingår i själva kursen, genomföras utan instruktör närvarande.

Det är viktigt att förstå att enbart tandemlicens inte räcker för att flyga med passagerare mot betalning. Ett sådant flyg kan endast genomföras som ”provlektion” och för detta krävs behörighet Utbildningsassistent.

Startledare

Utbildning av startledare kan ledas av person som godkänts av SSFF. Behöver ej ha licensgrad Instruktör.

Vinsch/bogseroperatör

Utbildning av vinsch/bogseroperatör kan ledas av annan vinsch/bogseroperatör. Den särskilda behörigheten för utbildare försvinner.

Akro

Träning i akroflygning kan ledas av person som godkänts av SSFF. Behöver ej ha licensgrad Instruktör.

Tävling

Träning för tävling, för behörighet att delta i tävlingar, kan ledas av person som godkänts av SSFF. Behöver ej ha licensgrad Instruktör.